

ZELENĚJŠÍ MĚSTA ODOLNÁ PROTI HORKU A SUCHU – MMR PŘIPRAVILO V IROP NA PODPORU ZELENÉ INFRASTRUKTURY 10,86 MLD. KORUN

Ondřej Pešek

Integrovaný regionální operační program (IROP) pro období 2021–2027, který spravuje Ministerstvo pro místní rozvoj, obsahuje specifický cíl 2.2 s názvem „Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a omezování všech forem znečištění“ (SC 2.2 IROP) a aktivitu „Zelená infrastruktura ve veřejném prostranství měst a obcí“. Připraveno je 10,86 mld. Kč z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR).

Dotace jsou zaměřeny na podporu zelené infrastruktury měst a obcí jako součásti staveb krajinářské architektury ve smyslu revitalizace veřejných prostranství. Zelená infrastruktura je v prostředí měst a obcí důležitá pro zlepšení biologické rozmanitosti, snížení znečištění a zlepšení hospodaření se srážkovou vodou. Cílem je snížit dopady klimatických změn, které se zejména ve městech projevují vznikem tepelných ostrovů. Dotace jsou určeny na revitalizaci, modernizaci a zvýšení dostupnosti stávajících veřejných prostranství nebo vznik nových veřejných prostranství na nevyužívaných plochách.

První výzvy již byly vyhlášeny 9. března 2023, konkrétně se jedná o 63. výzvu IROP – Zelená infrastruktura – SC 2.2 (MRR), 64. výzvu IROP – Zelená infrastruktura – SC 2.2 (PR) a 65. výzvu IROP – Zelená infrastruktura – SC 2.2 (VRR). Zaměření výzev se liší dle kategorie regionů na více rozvinuté regiony (VRR – území hl. m. Prahy), přechodové regiony (PR – území kraje Středočeského, Jihočeského, Plzeňského, Jihomoravského a Kraje Vysočina) a méně rozvinuté regiony (MRR – území kraje Karlovarského, Ústeckého, Libereckého, Královéhradeckého, Pardubického, Olomouckého, Moravskoslezského a Zlínského).

V 63. výzvě IROP je připraveno pro méně rozvinuté regiony 1,88 mld. Kč z EFRR a prostřednictvím integrovaného nástroje ITI bude rozděleno dalších 2,4 mld. Kč z EFRR. Celkově je tedy pro méně rozvinuté regiony připraveno 4,28 mld. Kč z EFRR.

V 64. výzvě IROP je z EFRR připraveno pro přechodové regiony 1,9 mld. Kč a prostřednictvím integrovaného nástroje ITI bude rozděleno dalších 2,14 mld. Kč z EFRR. Celkově je tedy pro přechodové regiony připraveno 4,04 mld. Kč z EFRR.

V 65. výzvě IROP je připraveno pro území Prahy 2,54 mld. Kč z EFRR, což je i celková suma pro toto území.

Výzvy byly připravovány ve spolupráci se Svazem měst a obcí ČR, Sdružením místních samospráv ČR, Národní sítí místních akčních skupin ČR, Ministerstvem životního pro-

středí, Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), Státním fondem životního prostředí ČR (SFŽP), Odborem územního plánování MMR, Českou komorou architektů (ČKA), Společností pro zahradní a krajinářskou tvorbu a s dalšími odborníky na problematiku veřejných prostranství, zelené infrastruktury a hospodaření se srážkovou vodou.

Příjem žádostí do výzev IROP č. 63, 64 a 65 bude zahájen v lednu 2024, takže obce, města a další žadatelé mají dostatek času na přípravu kvalitních projektů a získání stanoviska AOPK ČR. Kompletní dokumentace výzev je zveřejněna na: <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2021-2027/temata/zelena-infrastruktura-mest-a-obci>. Zde bude po vyhlášení zveřejněna i výzva IROP č. 77 Zelená infrastruktura – SC 2.2 (ITI). Naleznete zde texty jednotlivých výzev, specifická pravidla pro žadatele a příjemce, popis aktivit a způsobilost výdajů, povinné přílohy žádosti o podporu a také specifická kritéria přijatelnosti.

IROP bude podporovat ucelené (komplexní) projekty veřejných prostranství zaměřené na zelenou infrastrukturu (modrou i zelenou složku), ozelenění, biodiverzitu a související opatření v řešeném území nezbytná pro rozvoj a zlepšení kvality ekosystémových služeb měst a obcí. Pro řešené území bude nutné mít zpracováno buď územní studii řešící veřejné prostranství registrovanou v Evidenci územně plánovací činnosti, nebo regulační plán, nebo urbanistickou/architektonickou studii/koncepci veřejného prostranství zpracovanou autorizovaným architektem ČKA, nebo vzniklou na základě soutěže uspořádané v souladu se soutěžním řádem ČKA. Vždy se však musí jednat o veřejné prostranství a podpora z IROP bude směřována pouze do zastavěného území a zastavitelných ploch. IROP nebude podporovat projekty řešící izolované pouze vegetaci, vodní toky a vodní plochy a nebude podporovat projekty ve volné krajině.

Podpora veřejných prostranství je vázána na cíl politiky 2 s názvem „Zelenější, bezuhlíková Evropa“, respektive „Zelenější, bezuhlíkové Česko“, a SC 2.2 IROP v aktivitě „Zelená infrastruktura ve veřejném prostranství měst a obcí“ musí reflektovat nastavení tohoto cíle politiky. Specifická kritéria obsahují podrobná kritéria pro zeleň a přírodní vod-

ní prvky. Tyto aspekty bude posuzovat AOPK ČR a povinnou přílohou k žádosti o podporu je stanovisko AOPK ČR. Specifická kritéria dále obsahují podrobná kritéria pro hospodaření se srážkovou vodou navržená SFŽP. Doporučujeme městům a obcím, ať své projekty konzultují s projektanty a odborníky na hospodaření se srážkovou vodou. Bez nastavení těchto kritérií by nebylo možné uведенé finanční prostředky z Evropské unie čerpat.

Veřejná prostranství budou také podporována prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje (specifický cíl 5.1 IROP – CLLD) v aktivitě „**Revitalizace veřejných prostranství měst a obcí**“. Tato aktivita není tak striktně svázána kritérii pro zeleň a hospodaření se srážkovou vodou, protože se nejedná o cíl politiky 2. Nebude uplatňován limit na výdaje na veřejnou a technickou infrastrukturu a jsou zredukována i další kritéria hodnocení. Tato podpora je však určena pouze pro města a obce do 25 tis. obyvatel ve vazbě na strategie místních akčních skupin. Připravuje se

výzva IROP č. 73 Veřejná prostranství – SC 5.1 (CLLD) – plán vyhlášení květen 2023.

Pro řešení konkrétních dotazů k projektům plánovaným k předložení do výzev IROP je žadatelům zpřístupněn konzultační servis dostupný na adrese <https://www.crr.cz/irop/konzultacni-servis-irop>, konzultace k IROP zajišťuje Centrum pro regionální rozvoj ČR.

Konzultace ke stanovisku AOPK ČR a kritériím navázaným na toto stanovisko poskytuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR v místně příslušných regionálních pracovištích AOPK ČR, <https://nature.cz/web/cz/regionalni-pracoviste>, popř. v obecné rovině Oddělení ochrany přírody z ústředního pracoviště v Praze, kontakt: stanoviskaIROP@nature.cz.

Další podrobnosti k IROP 2021–2027, včetně harmonogramu výzev 2023, naleznete na: <https://irop.mmr.cz/cs/>.

*RNDr. Ondřej Pešek
Odbor řídicího orgánu IROP
Ministerstvo pro místní rozvoj*

ENGLISH ABSTRACT

Greener and heat- and drought-resistant cities – the MIT has prepared CZK 10.86 billion within the IROP programme to support green infrastructure, by Ondřej Pešek

The Integrated Regional Operational Programme (IROP) for the 2021–2027 period administered by the Ministry of Regional Development, includes a specific objective 2.2 called Strengthening the protection and conservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution (SC 2.2 IROP) and an activity “Green infrastructure in public spaces of cities and municipalities”. CZK 10.86 billion from the European Regional Development Fund (ERDF) is available.